

Imena Kršna dozdej še nisim najšel na rimsko-slovenskih kamnih, ali ime Amuro v latinsko prestavljeno Nigellus, Nigellio (*Ankershofen 510.*) večkrat, od staroslovenske besede mur = črni, zato imena Mur, Murko, Muršec, in besede mura (krajnski mavra) črna, in kamura (kalmura) beločrnkasta krava. Beseda kamura je še običajna v okolici Lotmerški; jaz sim si jo zapisal v fari sv. Tomaža.

Na koncu tega članka še omenim, da je znamenito viditi, da so norički Slovenci ravno tako lastna imena pisali, kakor Rusi še današnji dan, postavim: „Adjatullus. Vepotalis. Filius. Tatucae. Vervici. filiae. uxori“. (*Muhar 385*) — primeri rusko: „Konstantin Nikolajevič Romanov Olgi Nikolajevni Romanovi sestri“. Rimljan postavi na ravnost: „Marcus Tullius Cicero Tulliae suae salutem plurimam dicit“.

Kdor pri takih dokazih še dvomi o resnici, da Noričani in Panonci niso bili celtogalsko, temoč indoslavensko pleme, takega slepi narodna strast, takšni nima dobre volje in resnicoljubivega serca.

Slovenski mladenčič! vas pa prosim: nabirajte vse narodne povesti. Iz tega članka vidite, kako so važne za historičke dokaze. Pa nujte! scer jih ljudstvo bode pozabilo, zakaj poveršina sadanjost je sovražna vsemu vlastovitemu, vsemu staremu, čeravno ne zna z ničim nadomestiti starih šeg in običajev, kateri so, ako hoče narod samostalen in zdrav ostati, njemu ravno tako potrebni, kakor jesti in piti. Izrodili narodi so naj hujši in naj sovražniši pozitivni veri in deržavljanskim krepostim; ne imenujem družih, pokažem le na poturčenjake Bosnjake.

Slednjič se še podstopim vprašati: ali je predikat „indogermanski“, kakor nemški učeni navadno govorijo o indoeuropejskih narodih: Nemcih, Romanih, Gerkih, Litvanih itd. temeljiti, in ali bi se ne smelo z večjo pravico reči „indoslavenski“, ker so Slaveni v večji sorodnosti z Indiani, kakor narodi germanski? Pa naj so le drugi narodi proti nam pravični, mi Slaveni na takšno gizdost malo porajtamo.

Pomenki o društvu sv. Mohora.

Slavno vodstvo društvu sv. Mohora v Celovcu je razglasilo te dni imenik družbenikov v letu 1852 in račun dohodkov in stroškov.

Število družbenikov, ki se je dosihmal naraslo že čez 800, je zneslo konec preteklega leta 715, med kterimi je nar več gospodov duhovnega stanú (okoli 530), za temi nar več gosp. učiteljev (okoli 60—70); ostala stotina pa je iz mnogoverstnih družih stanov. Spet nam je ti imenik nov dokaz, da nar večji in nar krepkeji podpora domačega slovstva so bili od nekdej in so še dan-današnji duhovni gospodje. Slava!

Z živim veseljem smo tudi brali na prvi strani imenika, da pod krilom svitlega knezoškofa Lavantinskega gg. Slomšeka omenjeno društvo stoji, ktero ravná in oskerbuje en gosp. vodja s tremi odborniki v Celovcu; zraven vodstva je imenovanih še 10 odbornikov bivajočih v Celji, Gorici, Ljubljani, Mariboru in Terstu, kterih opravila pa nam niso znane.

Znesek vsih dohodkov iz vpisnine, letnine in posebnih daril preteklo leto je bil 3054 fl., med kterimi nam je hvaležnega serca omeniti krasnega dara s 500 fl., s kterim so svitli knezo-škof pokrovitelj lepo podlago položili društvu in tudi po tem načinu djansko razodeli vnovič iskreno ljubav do naroda našega.

Stroški so znesli v vsem skuplani 2375 fl. 37 kr. in scer za tiskanje in vezanje izdanih knjig 2077 fl. 49 kr., — za rokopise 117 fl. 12 kr., zares

celò majhin znesek, ki hvalevredno priča, da so si gosp. spisatelji komaj le stroške za papir in prepis poverniti dali; — za pisarne potrebe se je izdalo 32 fl. 37 kr., tudi ti stroški so tako majhni, da se iz njih očitno vidi, kako varčno ravná vodstvo z družbenim premoženjem; — stroški za poštnino so bili 100 fl. 9 kr., za razne druge potrebe pa 48 fl.

Po poplačanih stroških je konec leta društvu ostalo gotovine 678 fl. 13 kr.

Na svitlo dane so bile lani sledeče knjige:

1) Blagomir puščavnik (podučivna in kratkočasna povest za mlade in odrasene, po nemškem) v 1000 iztisih. 2) Povestnica goriške škofije v 600 iztisih. 3) Šola veselega petja v 1000 iztisih. 4) Domači ogovori (pridige) po nedeljskih evangeljih v 1000 iztisih. 5) Gofina razlaganje cerkvenega leta v 1000 iztisih. Razun teh novo tiskanih knjig je vodstvo nakupilo in tudi družbenikom razposlalo 735 iztisov g. Robidovega naravoslovja, in pa 145 iztisov Slovenske Bčele.

Če pregledamo petero na svitlo danih novih večidel zlo obširnih knjig, moramo tudi od te strani vodstvu čast in hvalo dati, da je marljivo delalo, ker toliko knjig na dan spraviti, prizadene mnogo skerbí in truda. Taka delavnost pa zasluži tolikanj večji spoznanje, ker se vse edino le iz čiste ljubezni do domovine opravlja. Gosp. vodju Einspieler-u in odbornikom g. Robidu, g. Rudmašu in g. Janežič-u gré tedaj o tem očitna hvala!

Ako se tedaj ozremo od ene strani na delavnost društva o preteklem letu, moramo hvaležni biti za to, kar je lepo doversilo, — ako se ozremo na množico družbenikov, moramo veseli biti, da tako obilo napreduje in da je v kratkem času iz njeznega deblica že precej močno drevó postalo, kterega sad ima biti večji omika slovenskega ljudstva — njegova dušna in posvetna sreča.

Omenivši z veseljem in z zasluženó pohvalo delavnosti našega društva bodemo na dalje preiskali: ali dosega pohvaljeno društvo po ti poti svoj namen vsled svojih postav? Odkritoserčno bodemo svoje misli in svoje želje razodeli, pa ne da bi jih komu vrvati hotli, ampak le v prevdare in pretres jih podamo slavnemu vodstvu in vsim g. družbenikom. Zna biti, da so naše misli krive; radi bomo po tem spoznali svojo pomoto; zna pa tudi biti, da se ne bojo — saj popolnoma neovergle, in veseli bodemo potem, ako smo kaj pripomogli k popolni dosegi blazega družtvenega namena.

(Konec sledi.)

Novičar iz slavenskih krajev.

Terst 29. maja. Ni ga lepšega in ne bolj slovesnega dneva v Terstu kakor je dan sv. Rešnjega telesca. Ko se po Korsu dolj ozreš proti morju, ti vihrava nasprot iz vsih okenj in balkonov svila, baržun in škerlat, ter se spreminja v solnčnem blesku. Vesspremenjen je Terst; sicer golo ozidje se spremeni v čarobno krasoto, da duh in serce visoko dviguje. Krepki glasovi moških korov doné po prostornih ulicah in kaj prijetno odmevaje od zida do zida, ter napolnujejo persi svetim navdahnutjem. V barkostaji vihravajo praznična bandera po vsih brodovih in barkah, na gradu pokajo topovi, po ulicah svira trojna muzika: vojaška, mornarska in okolične straže. Slovesni obhod terpi kakih pet ur, h kteremu se snide silna množica iz cele teržaške okolice. Bilo je dopoldne lepo vreme in precej vroče, ali ravno opoldne se je tako dež vlil, da je mnogo obhodnikov iz verste stopilo, med kterimi je bil tudi svetovavec deželnega poglavarstva grof Gleibach, kterega je, ko se je domú peljal, v kočii mertud zadel, da so neza-

vednega iz nje vzeli, vendar se je potem spet pa po eni plati omertuden zavedel.

Hiše, kjer se ima kolodvor za železnico začeti zidati, se marljivo podirajo, da bo skoraj celi prostor spraznjen; tudi stare mesnice se mu bojovno vmaknile, sozidane pa so že namest starih nove mesnice, ki bojo z vsim potrebnim tako previdene, da smejo po pravici vsacemu velikemu mestu v izgled biti.

Lloydovo društvo oznanjuje zopet nove vožnje v Benetke in sicer vsak torek; jutro bo obhajalo veliko slovesnost, ker bo položilo temeljni kamen k novemu velikemu arsenalu blizu Servole. kjer je mnogo hriba razkopati in morja zasuti dalo. Merzla in pozna pomlad je storila, da smo še le pretekli teden prve češnje dobili; vročina že jako pritiska; Teržanci se selijo v bližnje kampanie, v hlad, pod senco zelene oljke. Z Bogom!

Iz velike Nedle pri Ormožu na Štaj. G. P.
Na sveti den božjega Tela je bila letos tu procesia s tako slovesnostjo obhajana, kakoršne morebiti pri tukajšnji fari še nikdar ni bilo, in ki zasluži, da jo „Novice“ v spominu ohranijo. Kardelo tukaj v kvartiranih ulanov, banda z lepo muziko in grom možnarjev je povekševalo cerkveno svečanost, ki bi bila še s tem vekša bila, ako bi bilo vreme lepo in cesta suha. Po dokončani procesii je bila velka maša, katero so peli gosp. tehant Peter Dajnko.

Iz Ljubljane. Ravno je v tiskarnici gosp. Jožef Blaznika na svitlo prišel zemljovid Palestine, ali mesta, kraji, goré, reke itd. svete dežele, kakoršna je bila ob času Kristusa. Prav lično je gosp. August Pappermann, katerega dela so po kamnorisih Blaznikove tiskarnice dobro znane, tudi ti zemljovid po angleškem izdelal na veliki pōli in različne kraje razjasnil z barvami. Posebno gosp. katehetom, ki razlagajo mladini sveto povestnico, bo ti zemljovid gotovo prav všeč, ker jim bo lep pripomoček učencem zgodbe teh krajev še bolj v glavo vtisniti. Je sicer v nemškem jeziku spisan, al to ne overa veliko, da bo tudi koristen za slovensko šolo, ker imena krajev, gorá, jezer itd. ostanejo večidel v vsih jezikih enake. Veljá ti zemljovid le 30 kr. in ker smo nagovorili gosp. izdatelja, naj ga pošlje tudi v Celovec, Celje itd., se bo dobil tudi ondi. — Vipavke so nam letos prinesle — pervence letošnjega sadja — prve češnje v saboto 28. majnika, tedaj le za 3 dni kasneje kakor lani, za 8 dni pa kasneje kakor predlanskem, in za 10 dni pozneje, kakor v letu 1850. — V kratkem je v Ljubljani in bližnji okolici 5krat gorelo. pa k sreči ni ognij nikjer segel čez poslopje, kjer je vstal; ognij na Viču v nedeljo se je nek po žerečem pepélu vnel, ki je bil nečimerno pod streho nešen. O tem se menda ne dajo naši kmetje zmodriti, da bi ne spravljal še živega pepéla pod streho, in da bi ne jedli gób, katerih natanjko ne poznajo. Koliko nesreč se primeri vsako leto po teh razvadah!

Novičar iz mnogih krajev.

Po novi vojaški vredbi je naše cesarstvo v 4 armadne poveljstva in 2 glavarstvi razdeljeno; v obsežje prve armade spadajo: Česko, Marsko, Sileško, Avstrijsko, Solnograško, Štajarsko, Tiroljsko; v obsežje druge armade: Koroško, Krajnsko, Primorsko in Laško; v obsežje tretje armade: Ogersko in Erdeljsko; v obsežje četrte armade: Galicia in Krakovo; v obsežje prvega glavarstva: Banat in Vojvodina, drugega glavarstva: Horvaško, Slavonsko in Dalmatinsko. — Dunajski časniki naznanjajo delavnost žandarmerije od 1. svečana do 1. majnika, iz katerega naznanila se razvidi, da so žandarji o tem času v cellem cesarstvu

103.115 oséb vjeli, med katerimi je bilo 36.466 vlačgarjev, 8010 razsajavcev, 7704 beračev, 11.790 javni in osebni varnostni nevarnih, 9626 tatov itd.; razantega so našli 483 mervih, 162 ranjenih in bolnih; sicer so bili delavni pri 9230 hišnih preiskavah, za priče pri 2419 sodniških preiskavah; pomagali so pri 731 pogorih in 97 povodnih itd.; o silni zoperstavi in begunstvu je 10 oseb ob življenje prišlo. — Zdaj je gotovo, da se turška vlada in ruski poslanec knez Menčikov nista mogla zediniti in da je zavoljo tega knez Turčijo zapustil. Kaj se bo iz tega razpertia zgodilo, se ne vé. Čeravno se je imelo 29. dan letošnjega majnika tisto preročstvo izteči, katero pripoveduje konec Turčii v Evropi, se vendar obeta od vsih strani, da se bo rusko-turška razpertia z lepo poravnala. Čudno je, da Turčija v ti zadregi misli vnovič Černogorce napasti, ker je nek Omer-paša njim naznanil, da čas pomirja je iztekel 12. dan tega mesca. Černogorci se ne morejo dosti čuditi o tem, ker nihče ne vé, da bi bilo v poslednji vojski kakošno pomirje sklenjeno bilo, in ker je celemu svetu znano, da je avstrijska vlada vojski konec storila. — Angleška vlada je poslala 4 vojne barke v srednje morje, da so pripravljene, ako bi se kaj nepričakovane imelo prihodnjic v Turčii zgoditi. — V rimskem časniku „Custodia della Terra santa“ beremo zapisano, kar katolijska cerkev od sultana terja v sveti deželi: 1) le katoličanom samim naj gré pravica, na grobu Izveličarja službo božjo opravljati, kakor so jo opravljali do leta 1808, ko je kupla cerkve božjega groba pogorela, 2) privoli naj se jim kuplo tako iznovega sozidati, kakor je pred ognjem bila, ne pa kakor jo staroverci po svojem hočejo, 3) kerstni kamen naj bo le katoličanom lasten, ne pa, kakor je sedaj vsih skupej, 4) tako imenovanih sedméro obokov divice Marie, ki so obstojni del božjega groba, naj se izročijo spet v last katoličanom, 5) velka cerkev v Betlehemu, ki je bila 1757 katoličanom vzeta, naj se jim nazaj da, 6) ravno tako tudi oba verta poleg cerkve, 7) tudi cerkev poleg Jeruzalema, v kateri so grobi sv. Marie, sv. Joahima, sv. Ane, sv. Jožefa in sv. Šimna, in ki je bila 1707 katoličanom vzeta, naj pride spet v v njih lastnino nazaj, 8) tudi podzemeljska jama pastirjev v Nacaretu, ki jim je bila 1828 vzeta, in 9) katolijski oltar rojstva Kristusa v Nacaretu, ki so ga jim Greki 30. oktobra 1847 vzeli, naj se izroči spet katoličanom. — Med časniki bulgarskimi (slavjanskimi) in gerškimi, ki hodijo v Carigradu na svitlo, se je vnel hud prepir, ki naznanja sovraštvo med Bulgari in Greki. Ker vsi ti časniki hodijo pod turško cenzuro na dan — pravi „Serbski dnevnik“ — se smé misliti, da vlada to razpertia rada vidi, katero brani edinost dvéh nji nevarnih narodov. — Zdaj se je jelo govoriti, da se bo dal cesar Napoleon 10. septembra kronati, da sv. oče papež ne gré v Parisa blagosloviti, da pa hoče nadškofa Rejskega za svojega namestnika poslati. — Amerikanci se vozijo kot norci po železnicah, zato se ondi veliko nesreč primerja; unidan je zderčulo v New-Havenu več vozov z mosta v vodo in 52 ljudi je strašno smert storilo.

Vganjka kmetijske zastavice v listu 41:

66 $\frac{2}{3}$ funtov trave, — zakaj v 100 funtih trave je 70 funtov vode, tedaj da 100 funtov ali cent trave 30 funtov sena.

Pogovori vredništva.

Gosp. L. K-č-ku: Lepa hvala za poslano pesmico; shranili jo bomo v dragi spomin. — R. M.: žal nam je, da smo lepo v ganjko zastavice prekasno prejeli.